

Kestävyysvaje

Pääkirjoitus

Janus

Tätä kirjoitettaessa Jyrki Kataisen johtamat hallitusneuvottelut näyttävät päättyneen tuloksettomina. Uutisoinnin perusteella neuvottelu-umpikujan perustana näyttäisi olevan puolueiden erilaiset todellisuustulkinnat ja ristiriitaiset päämäärät. Erityisen merkityksen neuvotteluissa on saanut kestävyysvaje ja sen edellyttämät politiikkatoimet.

Kestävyysvaje tarkoittaa politiikkakielessä yksinkertaisesti sitä, että valtion menot ylittävät sen saamat tulot pitkällä aikavälillä. Talous on kestävämmällä pohjalla ja sitä myöten myös sosiaalipolitiikka. Tulkinnat kestävyysvajeen merkittävydestä, suuruudesta ja syistä vaihtelevat kuitenkin puolueiden kesken. Samoin vaihtelevat näkemykset siitä, miten voimme päästä irti kestävyysvajeesta ja saavuttaa pitkällä aikavälillä kestävä julkisen talouden. Riittääkö talouskasvu vai tarvitsemmeko rakenteellisia, verotuksellisia ja sosiaalipoliittisia uudistuksia? Kestävyysvajekeskustelu suuntaa katseen tulevaisuuteen talouspaineista, sosiaalipolitiikan ollessa kestävyysvajeen syventäjä tai sen torjumisen keino. Kestävä sosiaali- ja yhteiskuntapolitiikka on kuitenkin paljon tätä laajempi kysymys ja sitä tulisi tarkastella myös aidosti sosiaalisista näkökulmista. Miten riittävä ja tasaisesti jakautuva hyvinvointi saavutetaan globaalissa taloudessa?

Nyt keskustelua hallitseva käsitys kestävyysvajeesta ei myöskään ole huolestunut siitä, että luonnonvarojen uusiutumisen ja niiden kuluttamisen välillä on vuosittain yhä suuremmaksi muodostuva vaje. Luonnonvarojen kestävyysvaje syntyy siitä, että kulutamme enemmän kuin maapallo tuottaa. Vaje ilmeni ensimmäisen kerran 1987, ja on suurentunut vuosi vuodelta. Viime vuonna luonnonvarojen ylikulutuspäivä oli jo elokuun 21. päivänä. Loppuvuoden elimme yli varojemme kasvattaen ekologisia velkaamme. Pitkällä aikavälillä tämä on kestävättömyys. Emme voi jatkuvasti syödä enemmän kuin tienaa. Luonnonvarojen kestävyysvaje on vaikeampi ottaa hallitusneuvottelujen keskeiseksi kysymykseksi kuin valtiontalouden kestävyysvaje. Tulevaisuuden hyvinvoinnin turvaamiseksi kestävä kehityksen saavuttaminen myös muussa kuin julkisen talouden tasapainossa on kuitenkin välttämätöntä.

Tässä numerossa yhteiskuntaa tarkastellaan useista erilaisista näkökulmista: Atte Oksanen ja kumppanit käsittelevät pahuutta koulusurmien yhteydessä, Minna Kivipelto ja Tuuja Kotiranta valtaistumisen vaikuttavuuden arvioimista sosiaalityössä, Ilmari Rostila ja kumppanit sosiaalityön professionalisuutta kuntien sosiaalityössä sekä Liina Sointu läsnäolon merkitystä omaishoivassa. Toivotan lukijoille antoisia ja ajatuksia herättäviä lukuhetkiä!

Liisa Häikiö

Päätoimittaja